

תלמודו בידו

דף ד עמוד א

- [א] מי הוא צורבא מרבנן, ואלו דברים נאמרו עליו ?
- [ב] האם יש לתלמיד חכם להיות קשה וקפדן ?
- [ג] אלו אנשים שאלו שלא כהוגן, וכיצד השיבו להם ?
- [ד] מה ביקשה כנסת ישראל מאת הקב"ה, וכיצד השיב ?

- [א] תלמיד חכם צעיר וחריף [אבל תלמיד חכם זקן נקרא "ההוא מרבנן"].
1. דומה לגרעין המתחיל לבצבץ שעולה למעלה, כך הוא כיון שיצא שמו הולך וגדל.
 2. כשכועס זהו מתוך רוחב לבו שעל ידי לימוד התורה, ויש לדונו לכף זכות.
- [ב] תלמיד חכם שאינו קשה וקפדן כברזל אינו תלמיד חכם. מקור לכך:
1. התורה נמשלה לפטיש של ברזל, ואף תלמיד חכם הלומד תורה קשה כברזל.
 2. "אבניה ברזל" נדרש בוניה, אלו תלמידי חכמים הבונים את העולם בתורתם.
- יש לתלמיד חכם ללמד עצמו לדבר בניחותא, שנאמר "והסר כעס מלבך".
- [ג] אליעזר: אמר שהנערה שתשקוהו תחילה תהיה אשה ליצחק, והרי עלולה להזדמן לו בעלת מום. והשיבוהו כהוגן, ונזדמנה לו רבקה.
- שאל: אמר שיתן את בתו למי שִׁיָּכָה את גלית. והשיבו לו כהוגן ונזדמן לו דוד.
- יפתח: אמר שהיוצא מביתו ראשון יעלהו לעולה. והשיבו לו שלא כהוגן ונזדמנה בתו.
- פֶּלֶב: אמר שמי שיכה את קרית ספר ישא את בתו ואפילו עבד. ונזדמן לו עתניאל.
- [על פי מדרש. והגמרא השמיטה, וסוברת שכוונתו היתה למי שיחזיר ההלכות שנשתכחו בימי אבל משה].
- [ד] 1. ביקשה שפע כגשם [דבר שאין בקיץ]. והקב"ה השיבה כהוגן, שיהיה שפע כטל.
2. שהקב"ה ישימנה כחותם על לבו [ושאינו נראה כשלושון], והשיב כהוגן שיחקקנה בשמים.